

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Förmånsbeskattning av lånedatorer

September 2007

Sammanfattning

I promemorian föreslås att den särskilda värderingen av förmån av att för privat bruk använda en dator som tillhandahållits av arbetsgivaren slopas. Sådan förmån bör i stället värderas enligt huvudregeln för värdering av inkomster i annat i pengar, dvs. förmånen bör värderas till sitt marknadsvärde.

Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas på förmåner som erhålls från och med den 1 januari 2009. Övergångsvis bör dock under 2008 förmån av lånedator värderas till 4 800 kronor per år.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
2 Ärendet	5
3 Övervägande och förslag.....	5
4 Konsekvensanalyser	6
4.1 Offentligfinansiella effekter.....	6
4.2 Effekter för företag och enskilda m.m.	7
5 Författningskommentarer	8

1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)
dels att 61 kap. 17 a § skall utgå,
dels att 61 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

61 kap.

1 §¹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- marknadsvärde i 2 §,
- kostförmån och bostadsförmån i 3–4 §§,
- bilförmån i 5–11 §§,
- reseförmån med inskränkande villkor i 12–14 §§,
- ränteförmån i 15–17 §§, – ränteförmån i 15–17 §§, *och*
- *vissa datorförmåner i 17 a §,*

och

- justering av förmånsvärde i 18–21 §§.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas första gången vid 2010 års taxering.

2. Den upphävda bestämmelsen i 61 kap. 17 a § tillämpas även på förmån som erhålls under 2008. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska dock värdet beräknas till 4 800 kronor.

3. I fråga om sådan datorutrustning som avses i punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (2003:1194) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) ska den upphävda bestämmelsen i 61 kap. 17 a § tillämpas även på förmån som erhålls under 2008 med undantag för andra strecksatsen i paragrafen. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska dock värdet beräknas till 4 800 kronor.

¹ Senaste lydelse 2006:1344.

2 Ärendet

I budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1, volym 1, avsnitt 5.2.5) aviserade regeringen ett slopande av den särskilda värderingsregeln för förmån av lånedator. Enligt regeringen bör förmån av lånedator i fortsättningen värderas enligt huvudregeln för värdering av inkomster i annat än pengar, dvs. förmånen bör värderas till sitt marknadsvärde.

I denna promemoria lämnas förslag i enlighet med regeringens bedömning.

3 Övervägande och förslag

Promemorians förslag: Den särskilda värderingen av förmån av lånedator slopas från och med den 1 januari 2008. I stället ska värdering ske enligt huvudregeln för värdering av förmåner, dvs. till marknadsvärdet. Under 2008 ska förmånen dock värderas till 4 800 kronor per år.

Reglerna om skattefrihet för förmån av lånedator infördes 1998. I huvudsak innebar reglerna att en skattskyldig som för privat bruk använde en dator som tillhandahållits av arbetsgivaren inte blev beskattad för denna förmån. För skattefrihet krävdes att förmånen väsentligen riktade sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen och att den skattskyldige inte bytte ut förmånen mot kontant ersättning med mer än 10 000 kronor under ett kalenderår. Syftet med införandet av skattefriheten var bl.a. att stärka den allmänna datakompetensen.

I september 2004 lämnades ett uppdrag till Statskontoret att göra en översyn av den nuvarande ordningen. Statskontoret överlämnade i juni 2005 rapporten Lånedatorsystemet, Gratis för arbetsgivare – dyrt för stat och kommun (2005:14). Statskontoret föreslog att skattefriheten för förmån av lånedator skulle upphöra att gälla. Som skäl angavs bl.a. att systemet som initialt bidrog till en snabbare spridning av datorer hos fast anställda och en tidigareläggning av datorinköp, allt mer fått karaktär av en allmän personalförmån.

Även Skatteverket ansåg, mot bakgrund av bl.a. svårigheter att avgränsa regelns tillämpningsområde, att skattefriheten för lånedatorer borde kunna tas bort.

Den 1 januari 2007 slopades skattefriheten för lånedatorer. I syfte att underlätta förmånsvärderingen vid en återgång till beskattning av förmån av lånedator infördes ett schablonmässigt förmånsvärde om 2 400 kronor per år.

Slopandet av skattefriheten föranleddes bl.a. av att lånedatorprogrammen sammantaget inneburit en omfattande överflyttning av kostnaderna från arbetsgivarna till den offentliga sektorn. Den senaste tidens utveckling mot multimediatatorer avspeglar sig även i valen av lånedatorer. Detta medför allt svårare avgränsningsproblem. Skattefriheten gällde vidare för många som redan hade dator eller som skulle ha köpt dator själva även om de särskilda reglerna om skattefrihet inte hade funnits. Ersättningsdatorer utgör också en allt större del då treårsavtalen innebär

att den anställde kan få flera lånedatorer i rad. Sammantaget innebar detta att reglernas bidrag till att uppfylla det ursprungliga målet – att stimulera introduktionen av datorer i hemmen – blivit allt mer begränsat.

Slopande av reglerna innebär att förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller numera ska tas upp till beskattning. Detta gäller även om lånedatoravtalet har ingåtts före den 1 januari 2007 och oavsett om så kallat bruttolöneavdrag avtalats eller inte. Förmånen utgör även underlag för sociala avgifter.

Inkomstbeskattningen av löner, förmåner och andra ersättningar bör vara likformig och neutral. Skattesystemet bör således inte missgynna kontant lön jämfört med exempelvis förmåner eller andra ersättningsformer. Huvudregeln vid inkomstbeskattningen är därför att förmåner som arbetsgivaren tillhandhåller anställda ska tas upp till beskattning med ett belopp som motsvarar marknadsvärdet, 61 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229). Med marknadsvärde avses det pris som den skattskyldige skulle ha fått betala på orten om han eller hon själv skaffat sig motsvarande varor, tjänster eller förmåner mot kontant betalning. Detta bör även gälla för förmån av lånedator. Det föreslås därför att den särskilda värderingsregeln för förmån av lånedator slopas. Regeln bör slopas från och med den 1 januari 2008. För att underlätta övergången till en marknadsvärdering föreslås dock att förmån av lånedator övergångsvis under 2008 värderas till 4 800 kronor.

Förslaget föranleder ändring av 61 kap. 1 § inkomstskattelagen och att 61 kap. 17 a § upphävs.

4 Konsekvensanalyser

4.1 Offentligfinansiella effekter

I januari 2007 fanns det cirka 630 000 lånedatorer. Avtalen för lånedatorer tecknas vanligen för tre år. Under de två första kvartalen 2007 tecknades 45 215 nya avtal, vilket är en avsevärd minskning jämfört med 2006. Om nyteckningen under de två första kvartalen är representativt för hela året kommer 90 430 nyteckningar göras under 2007. Det innebär att stocken av lånedatorer i januari 2008 skulle uppgå till cirka 510 000. Förslagen i promemorian kan medföra att nyteckningarna minskar mer än vad som har skett under de två första kvartalen 2007. Det råder därför en viss osäkerhet om antalet lånedatorer vid årets utgång. Det är främst det sista kvartalets nyteckningar som kan förväntas minska. Om stocken minskar, kommer även bruttolöneavdragen att minska. Det leder till ökade skatteintäkter från inkomstskatter och arbetsgivaravgifter vilket väger upp minskade skatteintäkter på grund av färre antal lånedatorer. Mot bakgrund av denna osäkerhet bedöms det som rimligt att anta att stocken av lånedatorer uppgår till cirka 510 000 i början av 2008. På grund av osäkerheten i beräkningen bör ökade skatteintäkter från minskade bruttolöneavdrag inte beaktas.

En höjning av förmånsvärdet på lånedator under 2008 från 2 400 kronor till 4 800 kronor per år medför ökade intäkter i form av inkomstskatt, socialavgifter och allmän löneavgift. Med utgångspunkt från

antagandet ovan om hur stocken av lånedatorer utvecklas beräknas förslaget förstärka de offentliga finanserna 2008 med 890 miljoner kronor. Från och med 2009 ska förmånsdatorer värderas till marknadsvärdet. Förmånsvärdet på 4 800 kronor per år torde vara nära marknadsvärdet på den genomsnittliga lånedatorutrustningen. Detta betyder att effekten på de offentliga finanserna kommer att vara oförändrade 2009 och 2010 jämfört med 2008.

Förmån av lånedator är skattepliktig i dag. Förslaget innebär att förmån av lånedator i stället för att värderas till ett schablonmässigt belopp, ska värderas till sitt marknadsvärde från och med den 1 januari 2009. Sådan förmån redovisas, i likhet med vad som gäller för andra förmåner, av arbetsgivarna i skattedeklarationer och på kontrolluppgifter. Skatteverkets system för hantering av detta är väl utarbetade och i de flesta fall torde värderingen av förmånen inte medföra några problem. Förslaget kan därför förväntas få endast marginella budgetkonsekvenser för Skatteverket och bedöms därför kunna hanteras inom befintlig anslagsram.

Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader eller ökad arbetsbörda för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

4.2 Effekter för företag och enskilda m.m.

Förslaget innebär att förmån av lånedator kommer att behandlas på samma sätt som andra förmåner. Intresset för lånedatorsystemet i dess nuvarande utformning kan därför förväntas minska, vilket sannolikt kommer att påverka branschen. Det kan emellertid antas att branschen fortsätter att utvecklas och att nya system för att tillhandahålla privatpersoner datautrustning införs, med eller utan arbetsgivarnas medverkan. Det är därför svårt att närmare bedöma om efterfrågan på datorer totalt sett kommer att minska och i så fall hur stor en sådan minskning skulle bli. Uppgifter från branschen pekar emellertid på en ökning av datorförsäljningen under andra kvartalet 2007 jämfört med motsvarande period 2006.

För arbetsgivare innebär förslaget att förmånen i fortsättningen ska värderas till sitt marknadsvärde och att detta belopp ska redovisas i skattedeklarationer och kontrolluppgifter. Redovisningen ska ske på samma sätt som gäller för övriga förmåner och medför därför inte några större förändringar för arbetsgivarna. Normalt sett torde inga större svårigheter uppkomma när det gäller att fastställa förmånens värde. Förmån av lånedator torde vidare vara vanligast förekommande i större företag. Effekterna av förslaget bör därför endast vara av begränsad betydelse för små och medelstora företag.

Frågan är om en eventuell minskning av efterfrågan på datorer kan påverka sysselsättningen i branschen. Under senare år har arbetsmarknadsläget för arbetskraft inom datoryrken förbättrats och en fortsatt stark efterfrågeutveckling inom branschen förutspås vilket talar för att arbetslösheten kommer att minska. Mot denna bakgrund bedöms inte förslaget påverka sysselsättningen i någon betydande utsträckning.

5 Författningskommentarer

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

61 kap.

1 §

Paragrafens *sjätte strecksats* utgår. Ändringen föranleds av att den särskilda värderingsregeln i 61 kap. 17 a § avseende förmån av att för privat burk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller slopas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt övergångsbestämmelsernas *första punkt* träder lagen i kraft den 1 januari 2008. Den ska dock tillämpas första gången vid 2010 års taxering.

I *andra punkten* anges att den upphävda bestämmelsen i 61 kap. 17 a § ska tillämpas på förmån som erhålls under 2008. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska dock värdet beräknas till 4 800 kronor.

I *tredje punkten* anges att den upphävda bestämmelsen i 61 kap. 17 a § ska tillämpas även på förmån av sådan datorutrustning som avses i punkt 2 av övergångsbestämmelserna till lagen (2003:1194) om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) som erhålls under 2008 med undantag för andra strecksatsen i paragrafen. Vid tillämpningen av bestämmelsen ska dock värdet beräknas till 4 800 kronor. Datorutrustning som avses i den nämnda övergångsbestämmelsen är sådan utrustning som tillhandahållits den anställde före utgången av juni månad 2004 enligt avtal mellan arbetsgivaren och den anställde som ingåtts före den 1 januari 2004.